

Høringsinnspill – BPA og valg av private aktører i Vennesla kommune

Til Vennesla kommune

Fra: Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne

Vi ønsker med dette å gi et høringsinnspill til Vennesla kommune som gjelder videre organisering av brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Det er avgjørende at kommunen åpner for bruk av private BPA-leverandører, og at dette tilbudet også gjelder personer som allerede har vedtak om BPA i kommunen.

Støtte til kombinasjonsmodell – men for alle vedtak

Kommunens forslag om å begrense kombinasjonsmodellen til kun nye vedtak vil skape en uheldig todeling i tjenestetilbudet. Brukere med eksisterende vedtak vil ikke få samme valgfrihet og kvalitet, og kommunen risikerer å skape ulikhet i tjenestene. Dette strider mot prinsippet om likeverdige tjenester og brukerstyring. Det er derfor avgjørende at kombinasjonsmodellen også omfatter eksisterende vedtak.

Samfunnsøkonomiske gevinster ved BPA

Ifølge Vista Analyse sin rapport (2025), bestilt av BPA-koalisjonen, er BPA et smart og lønnsomt verktøy for likestilling og effektiv ressursbruk:

- Kostnadene per time BPA er bare **60–80 %** av andre sammenlignbare kommunale tjenester.
- **Årlig innsparing** for kommune-Norge er estimert til **2,1 milliarder kroner**, med ytterligere **400 millioner kroner** i skatteinntekter.
- Ved en BPA-ordning som sikrer likestilling og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv, er den prissatte **samfunnsøkonomiske gevinsten på hele 6,65 milliarder kroner**.
 - Økt arbeidsdeltakelse blant BPA-brukere: **3,344 mrd kr**
 - Økt arbeidsdeltakelse blant pårørende: **3,21 mrd kr**
- BPA reduserer tid og kostnader til administrasjon – det betales for assistentens tilstedeværelse, ikke for administrasjon. Arbeidsleder styrer selv med støtte fra leverandør.

Fordeler ved BPA via privat leverandør

Organisasjonsperspektiv:

- Kompetanse om BPA samles på ett sted, uavhengig av alder eller diagnose.
- Opplæringsansvaret frigis fra kommunen.
- Leverandørene har bedre forutsetninger for å skaffe vikarer.
- Kommunen slipper å sitte igjen med mange små stillinger.
- Mer profesjonell drift og høyere kvalitet.
- Tidsbesparende for kommunen – leverandøren håndterer ansettelser.
- Ved avslutning av vedtak blir ikke kommunen sittende med overtallige ansatte.
- Frigjør administrative ressurser i kommunen.
- Kommunen spares for arbeidsgiveravgift, forsikringer, sykepenges, vikarhåndtering

Brukerperspektiv:

- Større valgfrihet dersom det ikke er god kjemi med assistent(er).
- Tilgang på støttepersonell og hjelp til turnusplanlegging.
- Driftsbudsjett i ordningen gir fleksibilitet.
- Mulighet til å bytte leverandør ved misnøye.
- Høyere BPA-kompetanse hos både arbeidsleder og assistenter.

Ansattperspektiv:

- Økt faglig utvikling og støtte i arbeidshverdagen.
- Bedre tekniske løsninger for turnus og timeføring.
- Større stillingsprosenter – leverandørene driver kun med BPA.
- Tilgang på support og fagmiljø

Ulemper ved BPA via privat leverandør

- Lokalisering av leverandør kan påvirke tilgjengelighet.
- Risiko for profittmotivasjon og urealistiske forventninger.
- Nye personer i oppfølging og organisering kan gi mindre kontinuitet.
- Kommunen kan miste innsikt og oversikt over brukere og tjenester.
- Konkurransen om helsepersonell er ikke et reelt problem i BPA-sammenheng, da det ikke kreves helsepersonellutdanning for å være assistent. BPA-assistenter er ofte ufaglærte, og det er nettopp dette som gir fleksibilitet og brukerstyring.

Ulemper ved helkommunal drift:

- **Høyere kostnader:** Erfaringer fra Karmøy kommune viser at kommunal drift gir en kostnad på kr 629,- per time, mot kr 496,- hos private leverandører.
- **Administrativt krevende:** Kommunen må håndtere opplæring, oppfølging og rekruttering – oppgaver som krever betydelige ressurser.
- **Begrenset brukerstyring:** Kommunale ansettelsesprosedyrer er ikke tilpasset BPA-ordningens behov for fleksibilitet og individuell tilpasning.
- **Arbeidsgiveransvar:** Kommunen risikerer å sitte igjen med overtallige ansatte ved endringer i vedtak, og må dekke opp ved fravær.

Konklusjon

For å sikre et bærekraftig, fleksibelt og kvalitetsmessig godt BPA-tilbud, bør Vennesla kommune gjennomføre en kombinasjonsmodell som inkluderer **alle vedtak**, ikke bare nye. Dette vil styrke brukerstyringen, gi bedre økonomisk kontroll og redusere administrativt ansvar for kommunen – samtidig som det gir likeverdige tjenester til alle innbyggere med BPA-vedtak.

Samtidig vil det åpne for flere arbeidsplasser i kommunen, som igjen gir økte skatteinntekter til kommunen. Assistent stillinger passer godt til studenter som trenger deltidsstillinger.

For øvrig vil vi anbefale å lese igjennom nylig oppdaterte fakta på nettsiden:

<https://bpa-koalisjonen.no/tall-og-fakta>

Her finner du siste Vista rapport om det samfunnsøkonomiske rundt BPA.

En person med BPA gir kommunen mulighet for bedre ressursutnyttelse, da BPA fremmer aktiv samfunnsdeltakelse, noe som kan føre til økte skatteinntekter og reduserte utgifter til trygdeytelser for både personen med funksjonsnedsettelse og dennes nærstående. BPA gir dessuten økt fleksibilitet i tjenesteleveransen og kan være mer kostnadseffektiv enn tradisjonelle tjenester ved å tilpasses den enkeltes behov, noe som sikrer en mer effektiv ressursbruk